

3.11.2020

SP/317/C11.2/2020

Salassa pidettävä

Julkl24 § 12 k

Julkinen Finanssivalvonnan johtokunnan asiaa koskevan päätöksen julkistamisen jälkeen.

Suomen Pankin lausunto Finanssivalvonnan johtajan päätösesitykseen makrovakaussäätövälineiden käytöstä

Finanssivalvonta on pyytänyt Suomen Pankkia toimittamaan lausunnon johtajan päätösesityksestä Finanssivalvonnan johtokunnan päätöksentekoa varten.

Finanssivalvonnan johtaja esittää, että Finanssivalvonnan johtokunta:

- *päätää asettaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4 §:ssä mainitun muuttuvan lisäpääomavaatimuksen edelleen 0,0 %:n tasolle,*
- *ei päätä poiketa enimmäisluototussuhteiden osalta luottolaitoslain 15 luvun 11 §:n mukaisista perustasoista, sekä*
- *korostaa viestinnässään lainanottajien maksukyvyyn huolellisen arvioinnin tärkeyttä sekä pidättyväisyyttä lainanhakijan tuloihin nähden hyvin suurten ja takaisinmaksuajaltaan tavanomaista pidempien luottojen myöntämisessä.*

Suomen Pankin lausunto

Suomen Pankki katsoo, että on perusteltua

- *pitää muuttuva lisäpääomavaatimus edelleen 0,0 %:n tasolla,*
- *pitää enimmäisluototussuhde luottolaitoslain 15 luvun 11 §:n mukaisella perustasolla,*
- *ja korostaa viestinnässä lainanottajien maksukyvyyn huolellisen arvioinnin tärkeyttä sekä pidättyväisyyttä lainanhakijan tuloihin nähden hyvin suurten ja takaisinmaksuajaltaan tavanomaista pidempien luottojen myöntämisessä.*

1 Taloudellinen tilanne ja makrovakausräkymät

Koronapandemia hallitsee talousnäkymiä. Pandemia johti poikkeuksellisen äkilliseen ja voimakkaaseen globaalin tuotannon supistumiseen vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Maailmantalouden ennakoitaan supistuvan tänä vuonna noin 4–5 % ja euroalueen kokonaistuotannon noin 8 %. Talouden supistumisen syvin vaihe on arvioiden mukaan ohitettu, mutta talousnäkymät ovat hyvin epävarmat ja toipuminen on hidasta. Suomen Pankin ennusteen mukaan Suomen talous supistuu tänä vuonna noin 5 % ja kasvaa 2–3 % kahtena seuraavana vuonna. Epidemiatilanteen uudelleen pahentuessa riski kotitalouksien luottamuksen heikkenemisestä, uusista rajoitustoimista ja yritysten ahdingon syvenemisestä varjostaa talouden toipumista. Kriisin pitkittymien entisestään ja konkurssien lisääntyminen johtaisivat väistämättä suurempaan työttömyyden kasvuun ja pankkien luottotappioiden lisääntymiseen.

Koronapandemian vuoksi tehdyt mittavat raha- ja finanssipoliittiset tukitoimet ja odotetusti pidempää matalana pysyvä korkotaso ehkäisevät kokonaiskysynnän heikkenemistä euroalueella ja Suomessa ja lieventävät siten pandemian taloudellisia vaikutuksia. Suomessa suorien tukien ja lainatakausten lisäksi yritykset ovat sopeutuneet koronakriisiin lomauttamalla työntekijöitä ja hyödyntämällä pankkien myöntämiä lyhennysvapaita. Pandemian pidemmän aikavälin vaikutusten lieventämiseksi on tärkeää huolehtia että liiketoiminnaltaan terveet yritykset selviävät kriisin yli, ja rahoitusta on saatavana myös uuden liiketoiminnan perustamiseksi. Uuden liiketoiminnan rahoituksen heikkeneminen samalla kun konkurssit lisääntyvät heikentäisivät merkittävästi talouden toipumista pandemiasta.

Aktiviteetti asunto- ja asuntoluottomarkkinoilla palasi kesä-elokuussa aiemmalle tasolle hiljaisempien kevätkausien jälkeen. Asuntolainannossa ei ole merkkejä riskien poikkeuksellisesta kasvusta. Kotitalouksien velkaantuneisuus kasvoi huhti-kesäkuussa 130,5 prosenttiin, kun käytettävissä olevien tulojen kasvu hidastui enemmän kuin velan kasvu. Enimmäisluototussuhteen palauttaminen perustasolleen on osaltaan tukenut asuntomarkkinoita.

3.11.2020

SP/317/C11.2/2020

Salassa pidettävä

Julkl24 § 12 k

Suomen pankkisektorin ydinvakavaraisuussuhde pysyi vuoden 2020 toisella neljänneksellä vakaana 16,9 prosentissa. Suomen pankkisektorin vakavaraisuussuhteet ovat edelleen eurooppalaista keskitasoa vahvempia. EU-alueen pankkien keskimääräinen ydinvakavaraisuussuhde oli 14,9 % maaliskuun 2020 lopussa.

Keväällä 2020 tehtyjen makrovakaavaatimusten kevennysten sekä voitonjaosta pidättäytymisen seurauksena suomalaispankkien tappionsietokyky oli kesäkuun 2020 lopussa vahvempi kuin ennen koronavirusta. Suomalaispankkien luottojen arvonalentumiset kasvoivat voimakkaasti vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla, kun pankit varautuivat etupainotteisesti mahdollisiin luottotappioihin. Myös pankkien asiakkaille myöntämät lyhennysvapaat kasvoivat keväällä, mutta lyhennysvapaiden kysyntä on kevään voimakkaan nousun jälkeen laskenut ja uusien myönnettyjen lyhennysvapaiden määrät ovat palautuneet lähelle tavanomaista tasoa.

Muuttuvan lisäpääoman ensisijaisen riskimittarin – yksityisen sektorin luottokannan ja nimellisen BKT:n suhteen trendipoikkeaman – alustava arvo kesäkuun lopulle oli -1,57. Luottokannan kasvu oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla suhdannetilanteeseen nähden nopeaa, etenkin yrityssectorilla, mikä johtunee osin lyhennysvapaista ja tukitoimista. Pandemian ja talouden kehitykseen liittyvän epävarmuuden vuoksi yritysluottojen kysynnän odotetaan kuitenkin heikkenevän loppuvuonna. Täydentävien riskimittarien ja muiden saatavilla olevien indikaattoreiden ja tilastojen perusteella merkkejä luottomarkkinoiden ylikuumenemisvaarasta ei ole.

2 Yhteensopivuus muun talouspolitiikan kanssa

EKP ei tehnyt syyskuun kokouksessa muutoksia rahapolitiikkaansa. Talletuskorko pysyi -0,5 prosentissa ja PEPP-ohjelman koko säilyi ennallaan 1350 miljardissa eurossa.

Runsas rahapoliittinen elvytys on edelleen tarpeen talouden elpymisen tukemiseksi ja keskipitkän aikavälin hintavakauden ylläpitämiseksi. EKP:n neuvosto päätti näin ollen pitää kasvua tukevan rahapolitiikan linjan ennallaan. EKP:n neuvosto odottaa ohjauskorkojen pysyvän nykyisellä tasolla tai sitä alempana, kunnes arviointijakson inflaationäkymät palautuvat vankasti riittävän lähelle kahta prosenttia (mutta alle sen) ja

kehitys näkyy johdonmukaisesti myös pohjainflaatioissa. EKP:n rahapoliittisilla toimilla sekä jäsenvaltioiden hallitusten ja EU:n toimielinten käyttöön ottamalla toimilla autetaan pitämään yllä rahoituksen saatauvuutta myös niillä, jotka kärsivät pandemian seurauksista eniten.

Toimilla tuetaan talouden toimijoiden maksukykyä ja rahoitustilannetta, autetaan ylläpitämään luotonantoa kotitalouksille ja yrityksille sekä edistetään suotuisia rahoitusoloja kaikilla aloilla ja kaikissa maissa. EKP on edelleen valmis tarkistamaan kaikkia välineitään tarpeen mukaan symmetrisen inflaatiotavoitteen mukaisesti varmistukseksi, että inflaatio palautuu kestävästi lähemmäksi tavoitetta.

Pankeille suunnattujen TLTRO -operaatioiden koronlasku keväällä on painanut lyhyitä korkoja edelleen. Rahoitusoperaatioissa tarjotaan edelleen runsaasti likviditeettiä. Kolmannen kohdennettujen pitempiäaikaisen rahoitusoperaatioiden (TLTRO III) sarjan viimeisimmässä operaatioissa on jaettu erittäin paljon likviditeettiä ja tuettu näin pankkien luotonantoa yrityksille ja kotitalouksille. Euribor-korot ovat laskeneet selvästi kriisiä edeltäviä tasoja alemmas ja esim. 3kk euribor on laskenut hieman alle -0,5 prosenttiin.

Pandemiaan liittyvässä osto-ohjelmassa tehdään netto-ostoja vielä ainakin kesäkuun 2021 loppuun saakka. Joka tapauksessa ostoja jatketaan, kunnes EKP:n neuvosto katsoo koronaviruspandemian kriisivaiheen päättyneen. Omaisuususerien osto-ohjelmassa jatketaan ostoja nettomääräisesti 20 miljardilla eurolla kuukaudessa, ja samoin jatketaan lisäostoja, joihin on varattu 120 miljardia euroa käytettäväksi vuoden loppuun mennessä.

3 Johtopäätökset

Nykyisessä luottomarkkinoiden suhdannetilanteessa on tarkoituksenmukaista pitää muuttuva lisäpääomavaatimus edelleen 0 prosentin tasolla. Koronapandemia on kasvattanut erityisesti yritysten luottokantaa, mutta luottosyklissä ei ole ylikuumenemisen merkkejä. Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisen pohjana käytettävien riskimittareiden laskemiseen tarvittavien tietojen pitkä viive on ongelmallinen erityisesti tilanteessa, jossa suhdannenäkymät ovat muuttuneet äkisti.

Taloukskasvun edellytysten tukemiseksi ja rahoitusvakauden edistämiseksi uusien asuntolainojen enimmäisluototussuhde on perusteltua pitää lakisääteisellä perustasolla 90 prosentissa (ensiasuntolainojen 95

Lausunto

5 (5)

3.11.2020

SP/317/C11.2/2020

Salassa pidettävä

JulkL24 § 12 k

prosentissa). Asuntokauppa ja asuntolainananto palautuivat kesällä 2020 samalle tasolle kuin vuotta aiemmin, mutta talouden ja asuntomarkkinoiden suhdannenäkymät ovat yhä epävarmat. Kotitalouksien velkaantuneisuuden kasvu ja uusien asuntolainojen pidentyminen kasvattavat rakenteellisia haavoittuvuuksia.

SUOMEN PANKKI

Olli Rehn
pääjohtaja

Elisa Newby
osastopäällikkö, johtokunnan sihteeri

Jakelu

Finanssivalvonnan johtokunta, Finanssivalvonnan johtaja, Samu Kurri,
Peik Granlund